

A DOKTORI KÉPZÉS

ÉS

A DOKTORI FOKOZATSZERZÉS

SZABÁLYZATA

A

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN

2007

A Szegedi Tudományegyetem Szenátusa a Felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény, a doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről szóló 33/2007. (III. 7.) Kormányrendelet alapján az alábbi szabályzatot alkotta meg a doktori képzésről és a doktori fokozatszerzésről. (E Szabályzatban a **törvényi szövegrészek félkövér** betűkkel, míg a *kormányrendeletek kurzívan* szerepelnek.)

Ftv. 67. §

- (1) Doktori képzésre az a felsőoktatási intézmény szerezhethet jogosultságot, amelyben mesterképzés folyik az adott tudományterületen vagy művészeti ágban.**
- (2) A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, azon belül tudományágban vagy művészeti ágban szerezhethet jogosultságot, amelyre a működési engedélye kiterjed. A művészetek területén a tudományos fokozatszerzésre felkészítő PhD-képzésre, illetve a „Doctor of Liberal Arts” művészeti fokozatszerzésre felkészítő DLA-képzésre (a továbbiakban: doktori képzés) és fokozatadásra lehet jogosultságot szerezni.**
- (3) A doktori képzésben szerezhető oklevél által tanúsított tudományos fokozat a „Doctor of Philosophy” (rövidítve: PhD), a művészeti képzésben a „Doctor of Liberal Arts” (rövidítve: DLA). Az oklevelet a rektor és a doktori tanács elnöke írja alá.**

A Szegedi Tudományegyetem (továbbiakban Egyetem) az 2.sz. mellékletben felsorolt tudományterületeken és tudományágokban jogosult doktori fokozat odaítélésére és doktori képzésre a Magyar Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban MAB) állásfoglalása alapján.

I. FEJEZET

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A Szegedi Tudományegyetem doktori szabályzatának jogszabályi háttérét az alábbi törvények és rendeletek jelentik:

- a **2005. évi CXXXIX. törvény** a felsőoktatásról (továbbiakban: Ftv.);
- a **79/2006. (IV.5.) Korm. rendelet** a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról;
- a **33/2007. (III. 7.) Korm. rendelet** a doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről (továbbiakban Kr.);
- a **2001. évi C. törvény** a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről;
- a **237/2006. (XI. 27.) Korm. rendelet** a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásainak általános szabályairól;

Az Egyetem doktori szabályzatának megalkotásakor figyelembe vette:

- a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) állásfoglalását a doktori iskolák létesítésének és működésének követelményeiről (MAB 2007. április 27-i ülésén hozott határozat);
- az SZTE Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint az annak mellékletét képező egyéb, a doktori képzéssel és fokozatszerzéssel kapcsolatos szabályzatokat.

A jelen szabályzat keretei között, azt kiegészítő, speciális, tudományterületi szabályzásokat a TDT-k — egyetértésben az illetékes kari tanácsokkal — is alkothatnak, amelyek e szabályzat mellékleteit képezik.

A doktori szabályzatot az Egyetem honlapján hozzáférhetővé teszi.

II. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. E szabályzat hatálya kiterjed

- a doktori képzésre,
- a doktori (PhD) fokozatszerzésre irányuló eljárásra és a doktori (PhD) fokozat odaítélésére,
- a „tiszteltbeli doktor” (a Doctor Honoris Causa) cím odaítélésére,
- a külföldön szerzett tudományos fokozat honosítására,
- a kitüntetéses doktorrá avatásra (Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae),
- a doktori képzésben résztvevő hallgatókra (a doktoranduszokra) és a doktori fokozatszerzési eljárásban résztvevőkre (doktorjelöltekre),
- a doktori képzésben résztvevő oktatókra és kutatókra,
- a doktori (PhD) fokozat odaítélésében közreműködő bizottságok tagjaira.

2. E szabályzat alkalmazásában szereplő egyes fogalmakat az alábbi értelemben használjuk:

doktori tanács: a doktori képzés szervezésére és a doktori fokozat odaítélésére a felsőoktatási intézmény szenátusa által létrehozott testület, amely doktori ügyekben döntéshozatali jogosultsággal rendelkezik, különösen a képzés programjának jóváhagyása, felvétel a képzésre, valamint a fokozat odaítélése tekintetében. A doktori tanács tudományos kérdésekben független testület, doktori ügyekben döntései ellen csak a doktori szabályzat megsértése, eljárási hiba esetén lehet jogorvoslattal élni. Ezen ügyekben a rektor dönt;

tudományterületek: – a Ftv. 147. § 44. pontja szerint – „**a bölcsészettudományok, a hittudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek, amelyek tudományágakra tagozódnak**”;

tudományágakat a felsőoktatás gyakorlatában – a képzési ágakkal összevetve – a 2007. április 27-i MAB állásfoglalás 1. sz. melléklete tartalmazza, amely a jelen szabályzatnak 1. sz. mellékletét képezi;

kutatási terület: a tudományágon belüli, illetve a több tudományágot érintő, a doktori iskola működési kereteit tükröző, a program gerincét alkotó fő tevékenységi terület azonosítására szolgál. [Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés.]

doktori iskola: a doktori képzés szervezett kerete, amely biztosítja a tudományos fokozat megszerzésére történő felkészítést, létesítéséről és a doktori képzés indításáról a Szenátus dönt.

törzstag (doktori iskolában)

- a) az adott tudományágban, illetve a doktori iskola létesítési dokumentumában megnevezett kutatási területen tudományos fokozattal bír,
- b) eddigi tudományos teljesítményét, a törzstagi megfeleléségi eljárás keretében, különös tekintettel az utóbbi öt évre, a MAB a doktori iskola kapcsán megfelelőnek értékelte és
- c) a doktori iskolában témavezetést vállal.
- d) aki a doktori iskolát működtető felsőoktatási intézményben teljes munkaidőben, munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott oktató vagy kutató, és az Ftv 84.§ (5) bekezdése alapján, a költségvetési támogatás megállapítására ezt a felsőoktatási intézményt jelölte meg, vagy az MTA által támogatott, ill. egyéb, az intézményben működő kutató csoport, vagy kutatóhelyekre „kihelyezett tanszék” munkatársaként vesz részt a doktori iskola munkájában;
- e) vagy aki az intézménnyel a doktori képzésben való részvétel céljából szerződést kötő kutatóintézetben teljes munkaidejű tudományos tanácsadó vagy kutatóprofesszor vagy az intézmény aktív kutató tevékenységet folytató professor emeritusa.

doktori iskola vezetője: olyan – a működés során 70, a doktori iskola létesítésének időpontjában 65 éven aluli – törzstag egyetemi tanár, aki felelős az iskola tudományos színvonaláért és oktatási munkájáért. A vezető személyének szakmai alkalmasságát a létesítéskor vagy későbbi változáskor a MAB megvizsgálja;

doktori iskola tanácsa: a doktori iskola vezetőjének munkáját segítő, rendszeresen ülésező testület. Tagjait az intézményi doktori szabályzat szerint választják és mentik fel;

doktori iskola oktatója: *a doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket - a doktori iskola vezetőjének javaslatára - a doktori iskola tanácsa alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására.;*

doktori program: a doktori iskolákon és azoknak a létesítési dokumentumban szereplő tudományágán belül, a doktori szabályzat által meghatározott feltételek teljesülése esetén, a TDT jóváhagyásával működő oktatási-kutatási szervezet;

doktorandusz: a doktori képzésben részt vevő hallgató, akit a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek;

doktorandusz hallgatói jogviszonya: a doktorandusz és a felsőoktatási intézmény között fennálló jogviszony, amelynek tartalmát a doktorandusznak és az intézménynek a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogai, illetve kötelezettségei alkotják. A hallgatói jogviszonyt az Egyetem diákigazolvány kiadásával, illetve érvényesítésével igazolja;

doktori képzés: a mesterfokozat megszerzését követő képzés, amely a doktori fokozat megszerzésére készít fel; doktori képzésben legalább száznyolcvan kreditet kell szerezni; a képzési idő hat félév;

doktori téma: olyan kutatási terület, amely alkalmas arra, hogy kidolgozása folyamatában a doktorandusz — a témavezető irányításával — elsajátítsa a tudományos módszerek alkalmazását, értékelhető tudományos eredményhez jusson, és erről tudományos közlemények, tudományos előadások, majd doktori értekezés (alkotás, munka) formájában bizonyosságot tegyen;

a doktori téma vezetője: az a tudományos fokozattal rendelkező, aktív kutatói tevékenységet folytató oktató vagy kutató, akinek témahirdetését a doktori tanács jóváhagyta, és aki – ennek alapján – felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz(ok) tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelölt(ek) felkészülését a fokozatszerzésre. Egy témavezetőnek egy időben hatnál több doktorandusza és doktorjelöltje nem lehet;

tanulmányi pont (kredit): a doktori képzésben az ismeretanyagok elsajátításáért, a tantárgyi követelmények teljesítéséért, kutatómunkáért és oktatási feladatok ellátásáért elvégzett munka mértékegysége;

doktorjelölt: a doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárás alatt álló személy. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdi a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is;

doktorjelölt jogviszony: a doktorjelölt és a felsőoktatási intézmény között fennálló — legfeljebb 2 évig tartó — jogviszony, amelynek tartalmát a doktorjelölt és az intézménynek a felsőoktatásra vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogai, illetve kötelezettségei alkotják. A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezés elfogadásával jön létre;

doktori fokozatszerzési eljárás: a doktori fokozat megszerzésére irányuló, tartalmilag a doktori képzésre alapozó, de attól jogilag és eljárás tekintetében független cselekménysorozat;

doktori szigorlat: a doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárás része, a doktori eljárásban részt vevő személy tudományágában szerzett ismereteinek összefoglaló, áttekintő jellegű számonkérési formája;

doktori értekezés: a doktorjelölt által készített írásmű, alkotás vagy munka, amellyel a doktorjelölt – a doktori fokozatszerzési eljárás során – bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldására képes;

doktori tézisek: a tudományos nyilvánosság számára a doktori értekezés alapján készített, összefoglaló jellegű mű, amely a doktorjelölt azon tudományos eredményeit mutatja be, amelyek alapján a fokozatszerzési eljárás során tanúbizonyságát adja annak, hogy felkészült a tudományos fokozat megszerzésére. A tézisek magyar és angol (esetleg más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelven készülnek;

doktori fokozat: az EDT által odaítélhető tudományos fokozat, mely az egyetemi szervezett képzésre, illetve egyéni felkészülésre alapozva — doktori fokozatszerzési eljárás keretében — szerezhető meg.

III. FEJEZET

A DOKTORI KÉPZÉS ÉS FOKOZATSZERZÉS SZERVEZETI KERETEI

A DOKTORI TANÁCSOK

Ftv. 67. §.

(4) A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (a továbbiakban: doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának joga. A doktori tanács tudományterületenként és művészeti áganként tagozódhat.

(5) A doktori tanács valamennyi tagjának tudományos fokozattal kell rendelkeznie. A doktori tanács tagjainak kiválasztásánál biztosítani kell, hogy legalább két olyan tagja legyen, aki az érintett felsőoktatási intézménnyel nem áll foglalkoztatási jogviszonyban. A doktori tanács egy tagját a doktori képzésben részt vevő hallgatók választják.

3. Az Egyetemen Állam- és Jogtudományi-, Bölcsészettudományi-, Gazdaságtudományi-, Orvos- és Gyógyszerésztudományi- valamint Természettudományi Doktori Tanács (a továbbiakban TDT), és egy EDT (a továbbiakban EDT) működik. A doktori tanácsok tagjai csak tudományos fokozattal rendelkező szakemberek lehetnek.

4. Az Egyetemen a doktori fokozatszerzés és a doktori képzés legfőbb döntéshozó és elvi irányító szerve az EDT.

5. Az EDT elnökét és titkárát a Rektor előterjesztése alapján az Egyetem Szenátusa választja meg 3 évre. A Rektor javaslatát az EDT véleményének ismeretében teszi meg. Az EDT elnöke az Egyetem tanára, titkára tudományos fokozattal rendelkező vezető oktató.

6.1. Az EDT tagjai:

- a) Az Egyetemen akkreditált tudományágak (fölsorolásuk a 2. számú mellékletben található) egy-egy képviselője.
- b) Tisztségüknel fogva az Egyetem tudományos ügyekben illetékes rektorhelyettese, az EDT elnöke és titkára, a TDT-k elnökei, valamint az EDT előző elnöke.
- c) A doktorandusz hallgatók által választott, tudományos fokozattal rendelkező, egy oktató/kutató, aki mellé ugyanilyen módon póttagot is választanak. (E póttag jogaira is vonatkoznak a 6.2. pontban írottak.)
- d) Akkreditált tudományterületenként 1-1 „külső tag” (összesen 4 fő) olyan intézményből, amely a doktori képzésben szerződés alapján együttműködik az Egyetemmel.

6.2. Az EDT 6.1.a. pontjában szereplő képviselőit és a 6.1.d. pontban szereplő külső tagjait az illetékes karok dékánjai és tudományos tanácsai javaslata alapján az Egyetem Szenátusának egyetértésével a Rektor bízza meg 3 évre. Ezzel egy időben valamennyiük mellé ugyanilyen módon egy-egy póttag megbízására is sor kerül, akik a tag akadályoztatása esetén az EDT teljes jogú tagjai.

7. Az EDT tudományos kérdésekben független testület, doktori ügyekben döntéseit csak a doktori szabályzat megsértése, eljárási hiba esetén lehet megfellebbezni. Az EDT elsősorban a doktori képzés és fokozatadás elvi és összegytemi kérdéseiben dönt, biztosítva azt, hogy a képzés színvonala és a doktori fokozat odaítélésének követelményrendszere — a szakterületi jellegzetességek figyelembevételével — egységes legyen. A doktori fokozat odaítélésén kívüli egyéni ügyekkel általában nem foglalkozik, azok a TDT-k hatáskörébe tartoznak. A Doktori Tanácsok határozatai ellen — amennyiben azok sértik a Doktori Szabályzatot — jogorvoslati kérelem nyújtható be a TDT-k határozatai ellen az EDT-hez, míg az EDT határozatai ellen a Rektorhoz.

8.1. Az EDT dönt

- **a doktori fokozat odaítéléséről,**
- *a fokozatszerzési eljárások indításáról, a felmentésekről, a doktori szigorlat tárgyairól,*
- a külföldön szerzett doktori fokozat honosításáról,
- az államilag támogatott ösztöndíjas képzés felvételi keretének karok közötti elosztásáról,
- a doktori iskolák minőségbiztosítási elveiről.

8.2. Az EDT jóváhagyja

- és megbízza a doktori iskolák tőrzstagjait az illetékes doktori iskola vezetőjének javaslatára,
- a doktori iskolák alapításának kezdeményezését,
- a doktori iskolák szabályzatát.

8.3. Az EDT javaslatot tesz

- a doktori iskolák vezetőire, akiket a MAB véleménye alapján a Rektor bíz meg, illetve ment föl,
- *a Szenátus részére a doktori képzés működési feltételeit szolgáló pénzeszközök (köztük különösen a doktori képzési normatíva és a tudományos célú normatívának a doktori képzés és fokozatadás minőségfejlesztési céljait szolgáló hányadának biztosításáról) elosztásáról és felhasználásáról,*
- a doktori képzés költségvetési támogatásának karok közötti elosztására, és központi kezelésű részére;
- tiszteletbeli doktori (Doctor Honoris Causa) cím odaítélésére,
- kitüntetéses doktori fokozatra (Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae) való felterjesztésre,

8.4. Az EDT döntéseit a TDT-k véleményének ismeretében hozza meg.

9.1. A TDT-k elnökeit és tagjait a kari tudományos tanácsok és az illetékes doktori iskolák véleménye ismeretében az illetékes dékán, illetve ha az több kart érint, akkor a dékánok egyeztetett javaslata alapján a tudományos rektorhelyettes bízza meg 3 évre úgy, hogy a tudományterületen/karon akkreditált valamennyi tudományág képviselve legyen legalább egy, és legfeljebb két taggal és póttaggal (valamennyi tudományág esetén ugyanannyival). A TDT titkára valamely érintett kar tudományos és doktori ügyekért felelős dékánhelyettese.

9.2. A TDT-k külső, valamint doktorandusz hallgatók által választott tagjaira a 6.1. és 6.2. pontokban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

10.1. A TDT-k — a tudományterületen működő doktori iskolák tanácsainak javaslata alapján — döntenek

- az EDT által átruházott jogkörben
  - a doktori fokozatszerzési eljárások megindításáról, doktorjelölti jogviszony létesítéséről,
  - a doktorjelöltek szigorlati tárgyairól,
  - a szigorlati- és a védési bizottságok összetételéről, a hivatalos bírálók személyéről,
  - az egyes doktori iskolák felvételi bizottságairól,
- a szervezett képzésbe való felvételtől az EDT által meghatározott keretek figyelembe vételével, az állami ösztöndíjas felvételi keretnek a doktori iskolák közötti elosztásáról,
- a doktori iskolák tanácsai javaslatára döntenek a doktoranduszok által kezdeményezett témavezető-váltás engedélyezéséről, az új témavezető kijelöléséről,
- a doktori iskolák tanácsainak javaslata alapján döntenek új törzstagok bevonásáról a már akkreditált doktori iskolákba,
- az egyes doktori iskolákon belül működő képzési/kutatási programok létesítéséről, a programvezető személyéről a 20. és 21. pont figyelembevételével,
- a Kormányrendelet 11. § (4) pontja felhatalmazása alapján a doktori értekezés és annak tézisei nyilvánosságra hozatalának legfeljebb két évig tartó késleltetéséről.

10.2. A TDT-k a doktori iskolák tanácsainak javaslatára jóváhagyják

- a doktori iskolák törzstagjait,
- a doktori témavezetőket,
- az aktuálisan meghirdetendő képzési/kutatási programokat,
- az EDT által meghatározott elvek alapján a tudományterületen működő doktori iskolák minőségbiztosítási rendszerét,
- a felvételi bizottságok elnökeit és tagjait.

10.3. A TDT-k a doktori iskolák tanácsainak véleménye ismeretében javaslatot tesznek

- a doktori fokozat odaítélésére,
- minden olyan kérdésben, amelyben e szabályzat döntési, vagy javaslattételi jogot biztosít az EDT-nek,
- a kari tanácsoknak a doktori képzés normatív (képzési-, kutatási-) támogatásának az egyes iskolák közötti elosztásáról.

10.4. A TDT-kre is alkalmazni kell a 2. pontban, a jogorvoslati ügyekben az EDT-re vonatkozókat, azzal az eltéréssel, hogy a jogorvoslati kérelmeket az illetékes dékán véleményének ismeretében az EDT bírálja el.

11.1 A doktori fokozatszerzéssel és a doktori képzéssel kapcsolatos szervezési és nyilvántartási feladatokat az Egyetem Doktori Intézete végzi. A Doktori Intézet az EDT elvi irányítása szerint működik. Igazgatója az EDT titkára.

11.2. A Doktori Intézet feladatai:

- a doktori fokozatszerzéssel és a doktori képzéssel kapcsolatos egységes egyetemi szintű nyilvántartások (elektronikus és hagyományos formájú) vezetése, amely kiterjed a fokozatszerzés és a képzés egészére, ide értve az államilag támogatott helyek betöltöttségének nyilvántartását, az ideiglenesen felszabaduló helyek betöltésének koordinálását,
- a nyilvántartási rendszerek karbantartása, és igények szerinti bővítése,

- a doktorjelölti jogviszony létesítése, a TDT-k által elfogadott jelentkezések regisztrálása,
- az állami ösztöndíjak folyósítása az Egyetem Gazdasági és Műszaki Főigazgatósága közreműködésével,
- a képzési költségtérítéssel kapcsolatos ügyek (pl. a befizetések regisztrálása)
- adatszolgáltatások az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak, a MAB-nak, az Országos Doktori Tanácsnak és a doktori iskoláknak,
- kapcsolattartás a doktorandusz érdekvédelmi szervezetekkel,
- PR tevékenység (beleértve a képzési és a felvételi lehetőségek meghirdetését, az egyes kurzusok más intézmények doktorandusz hallgatói számára való meghirdetését),
- az egyetem honlapjának, a doktori képzéshez kapcsolódó oldalainak összehangolása, karbantartása,
- az egyes doktori iskolákban folyó szervezett képzések igény- és szükség szerinti összehangolása,
- a szervezett képzésre való jelentkezések fogadása,
- EDT üléseinek előkészítése, a TDT-k munkájának összehangolása,
- *Gondoskodik — a doktorjelölt közreműködésével — a sikeres védés után a tézisek és az értekezések magyar és a doktori iskola által meghatározott idegen nyelven, elektronikus úton való nyilvánosságra hozataláról;*
- Az előbb említett nyilvánosságra hozatalkor alkalmazza a 10.1. pontbeli doktori tanácsi határozatot.

11.3. A Doktori Intézet központi adminisztratív feladatait a Rektori Hivatal előadói látják el az illetékes karok munkatársainak bevonásával.

12.1. A doktori szigorlatok és a disszertációk nyilvános vitáinak megszervezése, lebonyolítása a doktori iskola szerint illetékes karok feladata. A szigorlatokról, védésekről a karok rendszeresen tájékoztatják a Doktori Intézetet, hogy az gondoskodhasson a védések minél szélesebb körű nyilvánosságáról.

12.2. A doktori képzésben résztvevők tanulmányi jellegű ügyeit (beiratkozás, az indexek kezelése, a tanulmányokkal kapcsolatos kérelmek fogadása, az aktív/passzív félévek nyilvántartása, stb) a doktori iskola szerint illetékes dékáni hivatalok (tanulmányi osztályok) ügyintézői látják el a Doktori Intézet igazgatójának koordinálásával.

A DOKTORI ISKOLÁK

DOKTORI ISKOLA LÉTESÍTÉSE (MAB állásfoglalása alapján)

Jogosultságok

1. A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és a fokozat odaítélésére azon **tudományágban** jogosult, amelyben a doktori iskola létesítését a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében támogatta (akkreditálta). A doktori fokozat megszerzését igazoló oklevélben csak az a **tudományterület, azon belül az a tudományág** tüntethető fel, melyre – ennek alapján – az intézmény működési engedélye kiterjed. Az intézmény szabályzata rendelkezhet arról, hogy az oklevélben a tudományág mellett a doktori iskola **kutatási területe** is megjelölhető.

2. A doktori iskola akkreditációjával az intézmény az adott tudományág(ak)ban jogot szerez **PhD, illetve DLA fokozatadásra, továbbá habilitációs eljárás** lefolytatására és a **dr. habil. cím odaítélésére**, valamint külföldön szerzett **tudományos (doktori) fokozat honosítására**. (2001. évi C. törvény.)¹

A doktori iskola létesítésére benyújtott kérelem tartalma

1. Új doktori iskola létesítésére vonatkozó kérelmet – a szenátus döntése előtt – a felsőoktatási intézmény rektora juttatja el közvetlenül a MAB-hoz szakértői véleményezésre. A kérelem a *kormányrendelet* 5. §-ában és a 7. §. (1) bekezdésében felsorolt adatokat és dokumentumokat tartalmazza, vagy fellelhetőségüket az intézmény honlapján megadja. A kérelemben foglalt, illetve a honlapon szereplő adatok hitelességéért a rektor felel.
2. A MAB-hoz benyújtandó kérelem elemeit tételesen az idézett határozat 2. sz. melléklete sorolja fel.

A doktori iskola létesítésének személyi feltételei

1. Egy doktori iskola legalább **hét törzstag** működésére alapozható. A hét törzstag többsége olyan, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott **egyetemi tanár**, aki a költségvetési támogatás megállapítására ezt az intézményt jelölte meg foglalkoztatóként. (Lásd 2.2.a) pont.)
2. Egy személy **csak egy** doktori iskolában lehet törzstag.
3. A munkajogi feltételeknek való formai megfelelésen túl a MAB **törzstagi megfeleléségi eljárás** keretében vizsgálja az oktatók, különösen a törzstagok publikációs tevékenysége, tudományági munkássága és a doktori iskolában ellátandó feladatok közötti összhangot, továbbá hogy az illető megfelel-e a MAB által megfogalmazott és (honlapján is) közzétett egyetemi tanári kiválasztási rendszer **tudományos** követelményeinek.
4. Törzstag a doktori iskola létesítésekor, illetve az abba való belépésekor nem lehet tartósan szabadságon vagy egy évnél hosszabb külföldi tanulmányúton.
5. A **művészeti és teológiai képzésben** a doktori iskola akkreditációs kérelmének az 5.3.1–5.3.3. pontokban meghatározott követelményei között – a DLA, illetve PhD fokozat mellett szükséges a kimagasló művészeti, illetve tudományos tevékenység elismerésének – e terület sajátosságainak megfelelő – dokumentálása.

13. Az Egyetem — a MAB által akkreditált tudományterületeken és tudományágakban — szervezett doktori képzést folytat, és ennek alapján, vagy egyéni felkészülési formában legmagasabb egyetemi végzettségként doktori (PhD, DLA) fokozatot ítél oda. A képzés és felkészülés illetve a fokozatszerzés egymástól elkülönített események. A fokozat meghatározott tudományág magas színvonalú ismeretét, az e területen elért új tudományos eredményeket, és az önálló kutatómunkára való alkalmasságot tanúsítja.

14. A szervezett doktori képzés oktatási és kutatási keretei a **doktori iskolák**. A doktori iskolákon belül — a doktori iskola kezdeményezésére, a TDT jóváhagyásával — **képzési/kutatási programok** működhetnek. Ezek létesítését/megszűnését az EDTnek be kell jelenteni.

15. Doktori iskola létesítésének jóváhagyásáért pályázatot kell benyújtani a TDThoz. Támogatása esetén a TDT a pályázatot az EDT elé terjeszti. A doktori iskola alapításának dokumentumát a doktori iskola törzstagjai készítik elő. A dokumentum tartalmazza:

---

¹ Hazánkban a doktori fokozat honosítására az adott tudományágban akkreditált felsőoktatási intézmény joga, más oklevelek ekvivalenciáját az OKM illetékes szerve mondhatja ki.

- a doktori iskola vezetőjének jelölt személy,
- a doktori iskola törzstagjainak,
- a doktori iskola első három évre javasolt témavezetőinek,
- a doktori iskola további állandó oktatóinak,
- a képzési programhoz igazodóan, a képzés indítását követő 1-3 évre tervezett, meghívott hazai és külföldi oktatók, művészek, kutatók

nevét, tudományos vagy művészeti önéletrajzát (a továbbiakban együtt: tudományos önéletrajzát), az előző öt év legfontosabb tudományos (művészeti doktori iskola esetén tudományos vagy művészeti, a továbbiakban együtt: tudományos) eredményeinek, alkotásainak dokumentációját;

- a doktori iskola képzési programjait;
- doktori iskola működési szabályzatát,
- valamint minden olyan további dokumentumot, amelyet magasabb szintű jogszabályok írnak elő.

16. Az EDT — egyetértése esetén — a pályázatot a Szenátus elé terjeszti jóváhagyásra.

17. A Rektor az EDT által jóváhagyott pályázatot a szakértői vélemény beszerzése céljából megküldi a MAB-nak.

18. A Szenátus a doktori iskola létesítéséről, illetve a doktori képzés indításáról az Ftv. 32. § (10) bekezdésének rendelkezései alapján dönt.

19. A **doktori iskola vezetője** az MTA Doktora (tudomány doktora) címmel rendelkező egyetemi tanár, törzstag. A doktori iskola vezetőjét az EDT javaslatára — a MAB szakértői véleménye és a Szenátus jóváhagyása alapján — a Rektor bízza meg. A megbízás megszűnik a doktori iskola vezetőjének lemondásával vagy teljes idejű munkaviszonyának megszűnésével. A doktori iskola vezetőjének feladatai:

- a doktori iskola létesítési eljárása során felelős annak sikeres koordinálásáért;
- felelősen irányítja a doktori iskola tanácsának munkáját és felelős a tanács döntéseinek végrehajtásáért;
- koordinálja a szakmai munkát és felelős annak minőségéért;
- képviseli a doktori iskolát;
- irányítja a doktori iskola adminisztrációját és információcserét folytat az illetékes doktori tanácsokkal;
- figyelemmel kíséri az iskola pénzügyi felhasználását.

20. A doktori iskolán — annak alapító határozatában szereplő tudományágon — belül **képzési/kutatási program** hozható létre. Ennek szükséges feltétele, hogy a programvezetőn kívül a programban részt vegyen további legalább egy törzstag. A doktori iskolán belül működő képzési/kutatási programok jog- és feladatkörét a doktori iskola működési szabályzatában kell rögzíteni. A képzési/kutatási programok indításáról — a doktori iskola javaslata alapján — a TDT dönt. Az egyetem doktori iskoláit és az azokon belül működő képzési/kutatási programjait a 2. és 3. sz. melléklet tartalmazza.

21. Képzési/kutatási program vezetője csak az illetékes doktori iskola törzstagja lehet. A képzési/kutatási program vezetőjét — a doktori iskola kezdeményezésére, a TDT jóváhagyásával — a TDT elnöke bízza meg. A megbízás megszűnik a programvezető

lemondásával, egyetemmel való jogviszonyának megszűnésével vagy felmentéssel a TDT döntése alapján.

A képzési/kutatási program vezetőjének feladatai:

- irányítja a programban folyó szakmai munkát;
- felelősen részt vesz a doktori iskola tanácsának munkájában.

22. A doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket a doktori iskola tanácsa alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására. A doktori iskola oktatói a szervezett képzés keretében oktatási foglalkozásokat, a témavezetők kutatási témákat hirdethetnek meg. Az EDT engedélye szükséges ahhoz, hogy egy oktató/kutató több doktori iskolában is feladatokat vállaljon.

23. Az oktatók a doktori iskola tanácsának javaslatára, a TDT döntése alapján témavezetői feladatokat vállalhatnak. A témavezető a doktorjelölt tanulmányait és kutatásait felelősen irányítja.

A témavezető feladatai:

- meghirdeti a doktori témát;
- a doktorandusz leckeönyvében félévenként aláírásával igazolja a kutatási feladatok teljesítését;
- évente véleményezi a doktorandusz kutatási beszámolóját;
- segíti a doktoranduszt tudományos közlemények írásában, a doktori értekezés elkészítésében, támogatja külföldi ösztöndíjak elnyerésében;
- javaslatot tesz a doktorandusz képzési és kutatási tervére és felelős annak színvonaláért és végrehajtásáért;
- felelősséget vállal az elkészült doktori értekezés benyújtásáért.

Az egy témavezetőhöz összesen legfeljebb hat doktorandusz, illetve doktorjelölt tartozhat. E számot a doktori iskola tanácsának egyetértésével a TDT csökkentheti.

24. A doktori iskolákban a szakmai tevékenységet az iskola vezetője és a legalább három tagú doktori iskola tanácsa irányítja. Ez utóbbi elnöke a doktori iskola vezetője, tagjai a képzési/kutatási programok vezetői valamint — a doktori iskola működési szabályzatának megfelelően — meghatározott számú egyéb oktató. A doktori iskola tanácsának tagja lehet egy vagy több tanácskozási jogú doktorandusz is. A doktori iskola tanácsa titkárt kérhet fel, aki a tanács döntésének megfelelően az üléseken szavazati vagy tanácskozási joggal vesz részt. A doktori iskola titkára segíti az iskolavezető munkáját, a doktori iskola adminisztrációs feladatainak ellátásában. A titkár feladatait a doktori iskola vezetője határozza meg.

A doktori iskola tanácsának feladatai:

- az iskola belső szabályzatának és követelményrendszerének kidolgozása a doktori szabályzattal összhangban, valamint az ezek végrehajtása;
- a doktoranduszok tanulmányi és kutatási tevékenységéhez szükséges infrastrukturális és szakmai feltételek biztosítása;
- a szervezett képzés szerkezetének meghatározása, javaslattétel az oktatási foglalkozások meghirdetésére;
- a doktori iskola honlapjának a MAB előírásai szerinti létrehozása és rendszeres aktualizálása;

- a szervezett képzésben résztvevő doktoranduszok képzési tervének és kutatási témájának jóváhagyása; a képzési tervek és a kutatási témák koordinálása, a témavezetők tevékenységének felügyelete;
- a doktori iskola számára biztosított kutatási normatívával való gazdálkodás az egyetem érvényes gazdálkodási szabályai szerint;
- a doktori iskolára háruló adminisztratív és nyilvántartási kötelezettségek teljesítése;
- javaslatétel a szigorlati- és bírálóbizottságok összetételére valamint a fokozatszerzésre jelentkezők szigorlati tárgyaira;
- a doktori iskola vezetője, valamint a képzési/kutatási programok vezetőinek személyében szükséges változások kezdeményezése és a javaslatok előterjesztése a TDT számára;
- a doktori iskola oktatóinak személyében bekövetkező változások kezdeményezése;
- a doktori iskola és a képzési/kutatási programok címében és tartalmában szükséges változtatások kezdeményezése;
- új képzési/kutatási programok indításának kezdeményezése;
- indokolt esetben javaslatot tesz a TDT-nek a hallgatók programból való törlésére;
- a doktori szabályzatban leírt esetekben döntéseiről értesíti az illetékes testületeket; amennyiben azok 30 napon belül írásban nem kifogásolják az adott döntést, azt jóváhagyottnak kell tekinteni az illető testület részéről;
- meghatározza a doktori iskola által, a doktori fokozatszerzési eljárásban elfogadott idegen nyelvek körét;
- kijelöli a választható szigorlati fő- és melléktárgyakat;
- javaslatot tesz a doktori felvételi bizottság összetételére.

A doktori iskola tanácsa feladatkörének — működési szabályzatában meghatározott — egy részét átadhatja a TDT-nek vagy az iskolán belül működő képzési/kutatási programoknak. A doktori iskola tanácsának fellebbviteli fóruma a TDT.

IV. FEJEZET

A SZERVEZETT DOKTORI KÉPZÉS

Ftv. 68. §

(1) A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely felosztható beszámoltatási szakaszokra.

(2) A doktori képzés a tudományág sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység. Doktori képzésben az vehet részt, aki mesterfokozatot szerzett.

25.1. A felvételt nyert hallgató (a doktorandusz) a doktori tanulmányok megkezdésekor a doktori iskola szerint illetékes karon beiratkozik, és diákigazolványt kap. A leckekönyvébe félévente felveszi a meghirdetett lehetőségek közül a doktori iskola tanácsa által az adott félévre előírt és az általa választott tárgyakat. A követelmények teljesítésének igazolása a leckekönyvben történik. Ösztöndíj a következő félévben csak a félév sikeres lezárása alapján folyósítható. A félév teljesítését a doktori iskola vezetőjének ellenjegyzésével a dékán ismeri el. Ennek feltételeit a jelen szabályzat 10. sz. mellékletében meghatározott kumulatív kreditszám figyelembevételével a doktori iskola tanácsa határozza meg.

25.2. A szervezett képzés segít a doktori fokozat elnyeréséhez szükséges tudásszint és kutatói gyakorlat megszerzésében. Ennek érdekében az abban résztvevők szervezett tudományos képzésben, szükség szerint idegen nyelvi képzésben vesznek részt, továbbá a doktori iskola szerint illetékes valamely tanszék, klinika vagy kutatóintézet keretében egyéni kutatómunkát végeznek a témavezetők irányításával.

25.3. A témavezető a doktorandusz kutatómunkáját szakmai felelősséggel irányítja. Ellátja tanácsokkal a választható tanulmányi kötelezettségek, a szakirodalom követése tekintetében, a doktorandusz leckekönyvében félévenként igazolja a kutatási feladatok teljesítését. Szakmai segítséget nyújt tudományos eredményeinek közleményekben való közzétételéhez, támogatja külföldi ösztöndíjak elérésében.

25.4. A doktorandusz minden tanév végén egy rövid beszámolót készít a doktori iskola tanácsa részére tudományos tevékenységéről, amelyet a témavezető véleményez és a programvezető ellenjegyez. A beszámolót és a témavezető véleményét a Doktori Intézetnek is meg kell küldeni.

25.5. A szervezett doktori képzésben a Szabályzatban előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítésének és a doktori ösztöndíj folyósításának időtartama három év (36 hónap).

25.6. A képzést a TDT-k elvi irányítása mellett a doktori iskolák tanácsai szervezik a Doktori Intézet és a karok Tanulmányi Osztályai adminisztratív segítségével. A különböző doktori iskolák képzéseinek összehangolása a Doktori Intézet feladata, amely a karok tanulmányi osztályaival együtt gondoskodik a foglalkozások meghirdetéséről, a tanulmányi ügyek kezeléséről, a félévek lezárásáról.

26.1. A szervezett képzés során a végbizonyítvány megszerzésének és az egyes félévek teljesítésének követelményeit kreditekben a 10. sz. mellékletben előírtak figyelembe vételével az egyes doktori iskolák határozzák meg. *A képzés során 180 kredit teljesítendő.*

26.2. Az egyes foglalkozásokon nyújtott teljesítményt a meghirdetés szerinti formában (kollokvium, beszámoló, záródolgozat, stb.) a számonkérés 1-5, vagy 1-3 fokozatú minősítésével kell értékelni.

26.3. Elégtelen (1) érdemjegy javítása egyszer kísérelhető meg, egyébként más tárgyból kell kreditet szerezni.

26.4. A doktorandusz más egyetemen vagy külföldi tanulmányútján szerzett tanegységeinek vagy dokumentált teljesítményének beszámításáról a doktori iskola tanácsa dönt.

26.5. A disszertáció szűkebb témakörét a doktorandusszal és témavezetőjével valamint a programvezetővel való megbeszélés alapján a doktori iskola tanácsa hagyja jóvá. Ennek legkésőbb a negyedik félév végéig meg kell történnie.

26.6. A doktorandusz a hat szemeszter eredményes lezárása után végbizonyítványt (abszolutóriumot) kap, ami annak dokumentuma, hogy a jelölt a doktori képzés tanulmányi kötelezettségeinek mindenben eleget tett, de megszerzése nem helyettesíti a doktori szigorlatot. A részbeni mentesítésre a Szabályzat 48.2-48.4. pontjai vonatkoznak.

A TANULMÁNYI IDŐ MEGSZAKÍTÁSA

27.1. A tanulmányi idő megszakítását legfeljebb három alkalommal, de legfeljebb összesen három évre, megfelelő indokok alapján (pl. terhesség, gyermekgondozás betegség, stb.) a témavezető javaslatára a TDT elnöke engedélyezheti. Első alkalommal a kérelmet el kell fogadni. A hallgatói jogviszony szünetelése alatt állami ösztöndíj nem folyósítható.

27.2. A felvételtől számított 72 hónap elteltével a doktorandusz-hallgatói jogviszony – a hallgatói névsorból való törléssel – megszűnik, amiről a TDT elnöke és az illetékes kar tudományos dékánhelyettese írásban értesíti az érintettet.

27.3. A doktorandusz hallgató külföldi vagy hazai egyetemen részképzésben vehet részt a témavezető és a programvezető által jóváhagyott olyan munkaprogram alapján, amely biztosítja az adott tanulmányi időszak érvényességét az egyetem doktori képzési programjában. A részképzés időtartama a doktori képzés időtartamába beszámít, a hallgatói jogviszony nem szünetel, az állami ösztöndíjat folyósítani kell.

FELVÉTEL A SZERVEZETT DOKTORI KÉPZÉSBE

28.1. A szervezett doktori képzésbe való felvételi lehetőségeket a Doktori Intézet hirdeti meg minden évben tudományterületenként, a doktori iskolák feltüntetésével az egyetem honlapján és az országos doktori felvételi tájékoztatóban. A felvételi felhívást, illetve annak bizonyos részeit a Doktori Intézet vagy az illetékes karok eljuttathatják a társegyetemekhez, kutatóintézetekhez és főiskolákhoz (mindazon intézményekhez, amelyeket a doktori iskolák javasolnak). A felvételi vizsgák megszervezése és lebonyolítása a TDT-k elnökeinek és az illetékes karok dékánhelyetteseinek és a Doktori Intézet igazgatójának közös feladata.

Ftv. 43.§ (3) Doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

28.2. A felvétel feltételeit — a doktori iskolák tanácsainak javaslatát figyelembe véve — a TDT-k állapítják meg. Ezek között a jelentkező szakmai előképzettségére, nyelvtudására, korábbi szakmai tevékenységére vonatkozó feltételek állapíthatók meg.

28.3. Jelentkezni a 4. sz. melléklet szerinti formanyomtatvány kitöltésével lehet. Doktori képzésre utolsó évfolyamos egyetemi szakon tanuló hallgatók és egyetemi diplomával bíró, és legalább egy középfokú, „C” típusú államilag elismert nyelvvizsgával rendelkező személyek jelentkezhetnek. A jelentkezési lapokat (mellékleteivel együtt) a Doktori Intézethez kell benyújtani.

28.4. A felvételi eljárás díját a 9. sz. melléklet tartalmazza. Ez nem lehet kevesebb a tudományterület szerinti egyetemi alapképzésre jelentkezés egységes díjtételénél.

28.5. Az egyes doktori iskolákba jelentkezők, a doktori iskola tanácsa javaslata alapján, a TDT által megbízott, legalább három tagú bizottság előtt felvételi vizsgát tesznek. Ennek célja a jelentkezők szakmai ismereteinek és szakmai intelligenciájának felmérése, valamint tájékozódás jövőbeni doktori munkájával kapcsolatos elképzeléseikről, eddigi tudományos jellegű tevékenységükről, nyelvismeretükről. A bizottság értékeli a jelentkezők teljesítményét, ezek alapján rangsorolja őket, és javasolja vagy nem javasolja a felvételüket.

28.6. A felvételi eljárásban alkalmazott értékelést a TDT-k a doktori iskolák egyetértésével szabályozzák (a 8. sz. melléklet), az EDT által jóváhagyott elvek alapján. A felvételi vizsgák tematikáját a doktori iskolák tanácsai állapítják meg, és azt legalább két héttel a felvételi vizsga előtt közlik a jelölttel.

28.7. A doktori iskola felvételi bizottsága és a doktori iskola tanácsa az elért pontszámok alapján rangsorolja a jelentkezőket, majd — az Oktatási és Kulturális Minisztérium és az EDT által megszabott kereten belül — a felvételről a TDT-k döntenek. A döntést jóváhagyásra az EDT elé kell terjeszteni. A felvétel meghatározott doktori iskolába szól. A döntések ellen jogorvoslatnak helye nincs, csak jogszabálysértés esetén nyújtható be panasz az egyetem rektorához.

29.1. A szervezett doktori képzésben külföldi állampolgárok is részt vehetnek. Az egyetem bármely doktori iskolája idegen nyelven is meghirdethet és folytathat doktori képzést. Az EU polgárait a magyar állampolgárokkal azonos jogok illetik meg e téren is.

29.2. Az egyetem nem állami ösztöndíjra is felvehet a szervezett képzésbe doktoranduszokat, de minden jelentkező felvételéről azonos elvek alapján kell dönteni.

29.3. A felvételi döntéseket a doktori képzésre felvett személyek nevét az egyetemen minden érdeklődő számára hozzáférhető módon nyilvánosságra kell hozni.

A HALLGATÓI JOGÁLLÁS

30.1. A doktorandusz állami vagy egyéb (pl. kutatóintézeti, pályázati, vállalati) forrásból ösztöndíjat kaphat.

30.2. Az Egyetem a vonatkozó általános eljárásának megfelelően gondoskodik arról, hogy a doktorandusz hallgatók hozzájussanak a kormányrendelet által biztosított lakhatási támogatáshoz.

30.3. A tankönyv- és jegyzettámogatás kormányrendeletben, ill. az éves költségvetési törvényben meghatározott összege felhasználásának elveit az EDT határozza meg a doktorandusz hallgatók képviselője véleményének ismeretében. A szabályozás karonként eltérő is lehet. A támogatásnak a doktoranduszokhoz eljuttatásáról, valamint a felhasználás ellenőrzéséről a Doktori Intézet és a Hallgatói Szolgáltató Iroda gondoskodik.

30.4. A képzési költségtérítéseket, amely doktori iskolánként eltérő lehet, a doktori iskolák tanácsainak javaslata alapján a TDT-k határozzák meg. A képzési költségtérítés fizetésének időtartama évi 12 hónap. A költségtérítések összegét a 9. sz. melléklet szabályozza, és rendelkezik annak felhasználásáról.

Ftv. 46. §

(5) A hallgató joga, hogy ...

e) a felsőoktatási intézményben munkát végezzen, és ennek ellenértékéért hallgatói munkadíj illesse meg.

Ftv. 48. §.

(4) A hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségekkel függ össze az a munkavégzés is, amikor a doktorandusz részt vesz a felsőoktatási intézménynek az oktatással, kutatással összefüggő tevékenységében. A munkavégzés doktorandusz-szerződés alapján folyik. Az ily módon végzett munka ideje - egy tanulmányi félév átlagában - nem haladhatja meg a heti teljes munkaidő ötven százalékát. A hallgató munkaidő-beosztását oly módon kell meghatározni, hogy vizsgázási és a vizsgára történő felkészülési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. A doktorandusz-szerződés alapján hallgatói munkadíj kerül kifizetésre, melynek havi összege, a teljes munkaidő ötven százalékának megfelelő idejű foglalkoztatás esetén, nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér), eltérő idejű foglalkoztatás esetén ennek időarányos része. A doktorandusz-szerződésből eredő vitás ügyek elbírálására a munkaügyi viták rendezésére vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

30.5. A szervezett képzésben résztvevő doktoranduszokat oktatási, kutatási és más tanszéki feladattal bízhatják meg a tanszékek az illetékes doktori iskola vezetőjének egyetértésével. A megbízást írásba kell foglalni. Az így létrejött szerződés az illetékes képzési program vezetőjének ellenjegyzésével érvényes, további formai követelményeire a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság intézkedései vonatkoznak.

31. A doktorandusz feladatait általában az Egyetemen (vagy a doktori képzésben

résztevő társintézményekben, a doktori iskolával, ill. az Egyetemmel együttműködő külföldi egyetemeken, kutatóintézetekben) teljesíti. Ez alól a TDT egyedi esetekben felmentést adhat, de az egyes doktori iskolákban felvett doktoranduszok többségének az egyetem valamely tanszékén (klinikáján) kell végeznie tudományos munkáját. Ha a doktorandusz valamely — az Egyetemmel a doktorképzésben együttműködő — intézményben végzi tudományos munkáját, az Egyetem — a doktori iskola tanácsának egyetértése esetén — a képzés dologi költségeivel/annak meghatározott részével az adott intézményt támogathatja.

32. A doktorandusz hallgatót évente 25 munkanap szabadság illeti meg, továbbá a kreditek megszerzéséhez szükséges vizsgák előtt 5-5 nap tanulmányi szabadságra jogosult. Ezek nyilvántartására a doktori iskola jogosult.

33.1. Az egyetem a tanulmányi idő megszakítását legfeljebb három alkalommal, összesen három évre engedélyezheti (évkihagyás). Első alkalommal a kérelmet el kell fogadni. A hallgatói jogviszony szünetelése alatt állami ösztöndíj nem folyósítható.

33.2. Évhalasztás, évkihagyás, valamint a tanulmányok más módon történő megszakítása után a képzés folytatására jelentkező doktorandusz a jelen rendelet alapján meghatározott támogatásokból részesül, és a jelen szabályzat alapján meghatározott, költségtérítést köteles fizetni, kivéve, ha a Szabályzat ettől eltérő szabályt állapít meg.

33.3. A felvételtől számított 72 hónap elteltével, a doktorandusz hallgatói jogviszony — a hallgatói névsorból való törléssel — megszűnik (27.2. pont).

33.4. Az évkihagyást az illetékes dékánhelyettesek engedélyezik a doktori iskola vezetőjének egyetértésével, és erről értesítik a Doktori Intézetet (27.1. pont).

34.1. A doktorandusz hallgatói jogviszony megszűnik

- a) a törvényben megszabott 36 hónapos képzési idő elteltével,
- b) A Fegyelmi és Kártérítési Szabályzat alapján kimondott kizárás fegyelmi büntetéssel,
- c) a doktorandusz hallgató elbocsátásával,
- d) a doktorandusz hallgató ezirányú bejelentésével,
- e) a doktorandusz hallgatói névsorból való törléssel.

34.2. A doktorandusz hallgató hallgatói jogviszonyának megszüntetésével el kell bocsátani a szervezett doktori képzésből és a doktori képzést befejezettnek kell tekinteni, ha

- a) a doktorandusz hallgató azt maga kéri,
- b) azt a doktori iskola tanácsa kéri, mert
  - I. a doktorandusz hallgató valamely kötelező, mással nem helyettesíthető tárgyból a megismételt vizsgán sem nyújtott értékelhető teljesítményt,
  - II. a kitűzött kutatási terv, illetve annak időarányos része a doktorandusz hallgató hibájából nem valósult meg.

34.3. Az elbocsátás 34.2. pont (b) részében foglalt eseteiben a doktori iskola vezetőjének javaslata alapján a TDT dönt.

34.4. Ftv. 76 § (2) A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

- a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,**
- b) egymást követő két alkalommal nem jelentkezett be a következő tanulmányi félévre,**
- c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait,**

feltéve minden esetben, hogy a hallgatót – legalább két alkalommal – írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

34.5. Az EDT a doktorandusz hallgató tanulmányai során egyetlen alkalommal kérelmére, méltányossági alapon eltekinthet a 34.2. pont (b) pontjában foglaltaktól.

35. A doktoranduszok érdekvédelmét a Doktoranduszok Országos Szövetsége valamint az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat keretében létrejött Doktorandusz Hallgatók Tanácsa látja el.

Ftv. 125. §

(1) Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által igénybe vehető szolgáltatások a következők:

- a)** a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, a bizonyítvány, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok legfeljebb két alkalommal történő felvétele, a beszámolók, vizsgák és a sikertelen beszámolók, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, illetve a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt, a 68. § (3) bekezdésében foglaltak szerint,
- f)** a képzéssel, illetve doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása,

V. FEJEZET

A DOKTORI FOKOZAT MEGSZERZÉSE

Ftv. 67. §

(6) A doktori eljárásban nem vehet részt az, aki a pályázó közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § *b*) pont], vagy akitől az ügy tárgyilagosa elbírálása egyéb okból nem várható el.

Ftv. 68. §

(3) A doktori képzést követően a doktori fokozatot külön fokozatszerzési eljárás keretében lehet megszerezni. A doktori fokozatszerzési eljárásban részt vevő a doktorjelölt. Doktorjelölt lehet az is, aki nem vett részt doktori képzésben, a fokozatszerzésre egyénileg készült fel. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdte a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is.

(4) A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre. Nem utasíthatja el a jelentkezését a felsőoktatási intézmény annak, aki az adott felsőoktatási intézményben sikeresen befejezte a doktori képzést. A doktorjelölti jogviszony keretében kell teljesíteni az (5) bekezdésben meghatározott követelményeket. A doktorjelölti jogviszony megszűnik a fokozatszerzési eljárás lezárásával, illetve akkor is, ha a doktorjelölt a jogviszony létesítésének napjától számított két éven belül nem nyújtotta be a doktori értekezését. A doktorjelölt jogaira és kötelezettségeire - ha jogszabály másként nem rendelkezik - egyebekben a hallgatói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

- a) a doktori szabályzat alapján előírt kötelezettségek teljesítése, továbbá a doktori szigorlat eredményes letétele;**
- b) két idegen nyelv - a tudományterület műveléséhez szükséges - ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása;**
- c) az önálló tudományos munkásság bemutatása cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon; művészeti (DLA) fokozat megszerzésének feltételeként önálló művészeti alkotótevékenység eredményeinek a művészeti ág sajátosságainak megfelelő bemutatása;**
- d) a fokozat követelményeihez mért tudományos, illetve művészeti feladat önálló megoldása; értekezés, alkotás bemutatása; az eredmények megvédése nyilvános vitában.**

36. A doktori fokozat megszerzésének feltétele a fentiekén kívül a mester szintű, vagy azzal egyenértékű diploma megléte.

37. A doktori fokozat egy meghatározott tudományterület magas színvonalú ismeretét, önálló kutatómunkára való alkalmasságot, és az új tudományos eredmények elérésére való képességet tanúsítja.

38.1. A doktori fokozat megszerzésére az 2. sz. mellékletben felsorolt tudományágakban a 2. sz. mellékletben felsorolt doktori iskolák figyelembevételével a 4. sz. melléklet szerinti formanyomtatvány alapján lehet jelentkezni a Doktori Intézetnél, amely a regisztráció után azt a doktori iskola szerint illetékes kar Dékáni Hivatalának továbbítja.

Kr. 9. §

(1) A doktori fokozatszerzési eljárás kérelem alapján, jelentkezéssel indul meg.

Ftv. 69. § (1) Doktori szigorlatot szigorlati vizsgabizottság előtt kell tenni. A szigorlati vizsgabizottság legalább három tagból áll. A szigorlati vizsgabizottságot a doktori tanács hozza létre. A szigorlati vizsgabizottság tagjainak tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A szigorlati vizsgabizottság összeállításánál biztosítani kell, hogy legyen legalább egy olyan tagja, aki nem áll foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel.

(2) A doktori szigorlat teljesítése a doktori fokozat megszerzésére irányuló eljárás része, a doktori eljárásban részt vevő személy tudományágában szerzett ismereteinek összefoglaló, áttekintő jellegű számonkérési formája.

(3) A doktori szigorlatot – legfeljebb a kérelem benyújtásától számított két éven belül – nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni. A szigorlat eredményét közvetlenül a szigorlat után ki kell hirdetni. A doktori szigorlatról jegyzőkönyvet kell felvenni.

(4) A doktori védésre a doktori szigorlat után kerülhet sor.

38.2. Kétoldalú egyetemközi szerződések alapján — amelyek e szabályzat mellékleteit képezik — lehetőség van valamely külföldi egyetemmel együttműködve közös doktori fokozat megszerzésére.

39. Az egyetemen akkreditált tudományágakban a fokozat megszerzésére elkészült doktori értekezéssel, és a korábbi tudományos tevékenység dokumentumaival a szervezett képzésben való részvétel nélkül is lehet jelentkezni. A TDT-k erre vonatkozó elfogadó határozata az EDT tudomásul vételével végleges csak.

40.1. A TDT a jelentkezés elfogadásakor az illetékes doktori iskola tanácsának javaslata alapján jóváhagyja a szigorlat tárgycsoportosítását és kijelöli a szigorlati bizottságot.

40.2. A jelentkezés TDT általi elfogadásakor az illetékes kar doktorjelölti jogviszonyt létesít a pályázóval, amelynek tartalma legfeljebb 2 év.

40.3. A TDT az értekezés benyújtásakor az illetékes doktori iskola tanácsának javaslata alapján kijelöli a bíráló bizottságot, megnevezve a két hivatalos bírálót is, egyben tartalék bírálót és tagokat jelöl ki.

41.1. A fokozatszerzés eljárási költségeit és az abban résztvevők díjazását a 9. sz. melléklet tartalmazza.

41.2. A doktori iskolák az eljárási költségeket azon doktorjelölteknek, akik doktorandusz hallgatók is voltak, részben megtéríthetik.

42. A doktori eljárás egyes szakaszairól az 6. sz. melléklet szerinti jegyzőkönyvet kell vezetni.

A DOKTORI SZIGORLAT

43.1. A doktori szigorlat a doktorjelölt tudományágában szerzett ismereteinek (ill. tágabb kutatási szakterületén szerzett ismereteinek) áttekintő jellegű számonkérési formája.

43.2. A doktori szigorlat egy fő- és két melléktárgyból álló szóbeli vizsga. A szigorlat fő és egyik melléktárgya csak az Egyetemen akkreditált tudományágból választható. Indokolt esetben a szigorlatnak írásbeli része is lehet.

44. A szigorlati bizottság elnöke az egyetem tanára, vagy olyan emeritus professzora, aki törzstag valamely doktori iskolában. A szigorlati bizottságot a TDT doktori fokozattal rendelkező személyekből hozza létre. A szigorlati (vizsga)bizottság legalább egy tagja az egyetemen közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban nem álló külső szakember.

45. A szigorlati tárgyak tematikáját a doktori iskolák tanácsai határozzák meg, és a TDT-k hagyják jóvá.

46. A szigorlatot tárgyanként pontozással kell minősíteni. A szigorlat végeredményét a három tárgy eredményének átlaga adja úgy, hogy a főtárgyat kétszeres súllyal kell figyelembe venni az átlagolásnál. A szigorlati teljesítményt a bizottság tagjai tárgyanként 0-5 fokozatú skálán pontozzák, az egyes tárgyak minősítését a kapott pontok számtani közepe adja. A szigorlat eredményes, ha a jelölt minden tárgyból legalább 2 pontot szerzett, és a teljes átlaga legalább 3.00. Az eredményt a szigorlat után ki kell hirdetni.

47. A sikertelen szigorlat letételét hat hónap elteltével még egyszer meg lehet kísérelni. A megismételt szigorlatra új bizottságot kell megbízni. Ha a vizsga akkor is sikertelen, az eljárást le kell zárni.

48.1. A szervezett képzésben résztvevő doktoranduszok a doktori fokozatszerzésre a képzés befejezése előtt is jelentkezhetnek, és a szigorlatot letehetik, ha valamennyi tanulmányi kötelezettségüket teljesítették.

48.2. Amennyiben az illetékes doktori iskola úgy rendelkezik, nem kell a szigorlaton melléktárgyakból vizsgáznia annak a doktorjelöltnek, aki a szervezett doktori képzésben végbizonyítványt kapott. E kedvezmény csak a végbizonyítvány megszerzésétől számított 3 éven belül letett szigorlat esetén érvényesíthető.

48.3. Amennyiben a doktorjelölt a végbizonyítvány megszerzése után gyermek ellátása okán terhességi- gyermekágyi segélyt, illetve gyermekgondozási díjat vett igénybe, az előző pontbeli határidő meghosszabbodik az igénybevétel tartamával, de legfeljebb két évvel. További legfeljebb egy éves hosszabbítást az illetékes doktori iskola engedélyezhet a tudományterületi doktori tanács egyetértésével.

48.4. Ha a doktorjelölt a 48.2 pont alapján mentesül a melléktárgyi szigorlat alól, akkor a szigorlat eredményét a főtárgy eredményének és — az illetékes doktori iskola tanácsa által kijelölt — 6 kurzusvizsga átlagának (az általános szabályok szerint kerekített) átlaga adja.

AZ ÖNÁLLÓ TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁG

49.1. A doktorjelöltnek önálló tudományos munkásságát a szakma által elfogadott folyóiratban vagy kötetben megjelent (közülük a felénél nem több, még csak közlésre elfogadott) közleményekkel, illetve elfogadott/benyújtott szabadalmakkal kell igazolnia. A szakma igényeit a cikkek közlési helye, terjedelme és száma, valamint a figyelembe vehető szabadalmak száma tekintetében a doktori iskola tanácsa határozza meg, és a TDT-k hagyják jóvá. Az egyes doktori iskolák részletes követelményeit a 11-16. sz. mellékletek tartalmazzák. A követelmények között tudománymetriaiak is lehetnek.

49.2. Ha a 49.1. pontban említett közleményeknek társszerzői is vannak, akkor a társszerzők nyilatkozzanak arról, hogy a közleményekben melyek azok az eredmények, amelyek elérésében a jelölt érdemei a döntők. A nyilatkozat formai követelményeit a Szabályzat 52. pontja írja elő. Az illetékes doktori iskola tanácsa úgy is rendelkezhet, hogy ezen társszerzői nyilatkozatot a cikk első szerzője adja.

49.3. Ha a 49.1. pontban említett valamely közlemény(ek)nek doktorandusz, ill. doktorjelölt társszerzői is vannak, akkor a témavezető nyilatkozik, hogy az értekezésben felhasznált eredmények tükrözik-e a jelölt hozzájárulását.

AZ IDEGEN NYELVEK ISMERETE

50.1. A törvényben előírt — a tudományterület műveléséhez szükséges — idegen nyelvek körét az illetékes TDT, illetve az illetékes doktori iskola tanácsa határozza meg. Ezek közül egy nyelv ismeretét kötelezően előírhatja. A részletes követelmények a 11-16. sz. mellékletekben szerepelnek.

50.2. Az egyik nyelvből legalább középfokú (C típusú) állami nyelvvizsga bizonyítványt vagy azzal egyenértékű bizonyítványt kell felmutatni. A nyelvvizsgák egyenértékűségét kormányrendelet szabályozza. A kormányrendelet által nem szabályozott esetekben az Egyetem Idegennyelvi Központjának szakvéleményét kell elfogadni.

50.3. A második idegen nyelv ismeretét az illetékes doktori iskola tanácsa által megkövetelt nyelvek valamelyikéből kell teljesíteni. Ennek lehetséges módjai:

- (a) legalább alacsonyabb fokú A vagy B típusú állami, vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga,
- (b) a jelölt a doktori iskola tanácsa és a kar által felkért 2-3 tagú bizottság előtt tesz tanúbizonyítást nyelvtudásáról úgy, hogy a választott idegen nyelvű, a jelölt tudományterületéhez tartozó, kb. 5 oldalas szakmai szöveg áttanulmányozása után a szöveg nyelvén válaszol a bizottság kérdéseire az adott anyagból, és az idegen

nyelvű szakszövegről kb. 2 oldal terjedelmű magyar nyelvű összefoglalót készít. Az egyetem ilyen nyelvvizsgát csak meghatározott nyelvekből — angol, francia, német, orosz és spanyol — vállal.

50.4. A karok jogosultak arra, hogy az előző pontban említett nyelvvizsgákat összevontan, félévente egy, vagy két alkalommal szervezzék meg.

50.5. Nem magyar anyanyelvű külföldi állampolgárok esetén a követelmények ugyanazok, mint a magyar anyanyelvűeknél, de számukra a magyar is idegen nyelvnek számít.

AZ ÉRTEKEZÉS

Kr. 10. §.

(2) A doktori értekezést a kérelem benyújtásával egy időben vagy a kérelem elfogadását követő két éven belül kell benyújtani. A doktori értekezés benyújtásakor a doktorjelölt írásban nyilatkozik arról, hogy értekezését korábban más intézményben nem nyújtotta be és azt nem utasították el.

51.1. Az értekezés a jelölt célkitűzéseit, új tudományos eredményeit, szakirodalmi ismereteit, kutatási módszereit bemutató, összefoglaló jellegű munka. Az értekezést általában magyar nyelven kell megírni, de az illetékes doktori iskola tanácsának döntése, illetve egyedi engedélye alapján a szakma által indokolt más nyelven is elkészíthető. A nem magyar állampolgárok — amennyiben nem magyar anyanyelvűek — a doktori iskola tanácsa által meghatározott nyelven írhatják meg értekezésüket.

51.2. Az értekezés belső címlapján fel kell tüntetni a szerzőt, az értekezés címét, a témavezetőt (ha volt), a készítés helyét (a doktori iskolát is, ha szervezett képzésben is részt vett) és idejét. Az értekezéshez tartalomjegyzék, angol vagy a program által megkövetelt más idegen nyelvű összefoglaló, valamint irodalomjegyzék tartozik. Az értekezéshez Függelék (pl. fénykép-, dokumentumgyűjtemény, stb.) tartozhat. Terjedelmét a TDT-k korlátozhatják.

51.3. Az értekezés előzetes vitáját — annak végső formába öntése előtt — a doktori iskola tanácsa előírhatja. A vita feltételeit is az illetékes doktori iskola tanácsa írja elő, arról emlékeztetőt kell készíteni, amelyet csatolni kell az eljárás jegyzőkönyvéhez.

51.4. Az értekezést öt bekötött példányban kell benyújtani a tudományág szerint illetékes karra. Az eljárás sikeres lezárása után az értekezés egy példánya az Egyetemi Könyvtár, egy példánya a program szerint illetékes szakkönyvtár állományába kerül, a többit a jelölt visszakapja. Sikertelen eljárás esetén egy példány a Doktori Intézetnél marad, míg a többit a jelölt visszakapja.

51.5. Az értekezéshez mellékelni kell az értekezés téziseit *magyar és angol (esetleg más, az adott tudományág sajátosságának megfelelő) nyelven, nyomtatott és elektronikus változatban*. Az angoltól eltérő nyelv meghatározása az illetékes doktori iskola joga. A nem magyar nyelvű tézisek példányszámát, továbbá a tézisek formáját a doktori iskola tanácsa határozza meg. A magyar nyelvű tézisek példányszáma 15-nél kevesebb nem lehet.

51.6. A téziseknek tartalmaznia kell

- a kutatási téma előzményeinek rövid összefoglalását,
- az alkalmazott módszereket,
- az elért eredmények (lehetőleg pontokba szedett) rövid ismertetését, utalva arra, hogy azok hol kerültek, ill. kerülnek publikálásra.

52. Amennyiben a hivatkozott publikációknak társszerzői is vannak, a tézisek három példányának tartalmaznia kell egy olyan részt, amelyben a társszerzők (ill. az első szerző, ha az nem a doktorjelölt) a konkrét tézispontra és publikációra hivatkozva nyilatkoznak arról, hogy a tézisekben (és az értekezésben) szereplő és közösen publikált eredmények közül melyek azok, amelyekben a jelölt szerepe meghatározó fontosságú, és így azokat ők eddig nem használták fel tudományos fokozat megszerzésekor, s ezt a jövőben sem teszik. A nyilatkozatot a társszerzők (ill. az első szerző) aláírják. A külföldi és a már nem élő társszerzők esetén követendő eljárást a doktori iskolák tanácsai szabályozzák. Ugyanezen példányoknak kell tartalmazniuk a Szabályzat 49.3. pontjában szereplő nyilatkozatot is.

A BÍRÁLATI ELJÁRÁS

Ftv. 69. §

(2) A doktori értekezést bírálóbizottság előtt, nyilvános vitában kell megvédeni. A doktori értekezés bírálóbizottságának elnöke a felsőoktatási intézmény szakmailag illetékes egyetemi tanára vagy professzor emeritusa lehet. A bírálóbizottság létrehozására egyebekben az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

Kr. 10. §

(3) *A két hivatalos bíráló, a doktori tanács felkérésére, az értekezés benyújtásától számított – a felsőoktatási intézmény doktori szabályzatában meghatározott szorgalmi időszakra eső – két hónapon belül, írásos bírálatot készít az értekezésről és nyilatkozik, hogy javasolja-e annak kitűzését nyilvános védésre. Ha az egyik bíráló javaslata nemleges, a doktori tanács egy további, harmadik bírálót is felkér.*

(4) *Az értekezést a két támogató javaslat beérkezésétől számított szorgalmi időszakra eső két hónapon belül nyilvános vitára kell bocsátani. A doktorjelölt a bírálatokat előzetesen kézhez kapja, és azokra a védés előtt írásban, a védés során – a nyilvános vitában – szóban válaszol.*

(5) *A doktorjelölt a nyilvános vita keretében ismerteti értekezésének téziseit, majd a bírálók, a bizottsági tagok és a jelenlévők észrevételeire, kérdéseire válaszol.*

(6) *A vita lezárása után a bizottság zárt ülésen, titkos szavazással dönt az értekezés elfogadásáról. Az elnök ezután az eredményt nyilvánosan kihirdeti.*

(7) *A védésről és a bizottság döntéséről jegyzőkönyvet kell felvenni. A doktori szigorlat és védés eredményéről a felsőoktatási intézmény – a doktorjelölt kérelmére – igazolást ad jelezve abban, hogy az igazolás nem jelenti a doktori fokozat odaítélését.*

(8) *Két elutasító bírálat vagy sikertelen védés esetén új eljárás leghamarabb két év elteltével, ugyanazon doktori témában legfeljebb egy alkalommal kezdeményezhető.*

(9) *A felsőoktatási intézmény a doktori tanács által odaítélt doktori fokozatról a doktori anyakönyvben rögzített határozat alapján a tudományterületet, azon belül tudományágot, illetve művészeti ágat is megjelölő oklevelet állít ki és döntéséről értesíti az Országos Felsőoktatási Információs Központot.*

53.1 A doktori értekezést (munkát) bírálóbizottság előtt nyilvános vitában kell megvédeni, amely csak akkor szervezhető meg, ha a jelölt az összes többi feltételnek eleget tett (szigorlat, publikációk, nyelvvizsgák).

53.2. A doktori értekezést (munkát) bíráló bizottság elnökből, két hivatalos bírálóból (ezek egyike külső szakember) és további kettő-négy (összesen 5-7) tagból áll. A bizottság tagja csak az lehet, aki tudományos fokozattal rendelkezik. A bizottság egyik tagja titkári feladatokat is ellát. Az egyik bírálónak külső szakembernek kell lennie. A bizottság elnökére a Szabályzat 44. pontjában foglaltakat kell alkalmazni.

53.3. A bizottságot — az illetékes doktori iskola tanácsának javaslata alapján — a TDT bízza meg. Döntését az összeférhetlenségre vonatkozó jogszabályok [Ftv. 67. § (6)] alapján hozza meg. Az elnök és a két bíráló nem lehet ugyanazon tanszék, kutatócsoport tagja, illetve azon szűkebb kutatóhely tagja, ahol a doktorjelölt értekezését készítette. A jelöltnek a bizottság egyetlen tagjával sem lehet közös publikációja.

53.4. A két hivatalos bíráló a TDT felkérésére két hónapon belül írásos bírálatot készít az értekezésről és nyilatkozik, hogy javasolja-e annak kitűzését nyilvános védésre. A jelölt a bírálatokat megkapja, és azokra írásban válaszol. Az értekezést két támogató javaslat esetén a TDT nyilvános vitára bocsátja. Két elutasító bírálat esetén a TDT a fokozatszerzési eljárást lezárja. Újabb eljárás csak két év elteltével és ugyanabban a doktori témában egyszer kezdeményezhető.

53.5. Ha az egyik bíráló javaslata nemleges, akkor a TDT egy további, harmadik bírálót is felkér. Ha a harmadik bíráló javaslata pozitív, a TDT az értekezést nyilvános vitára bocsátja. Ha a harmadik bíráló véleménye elutasító, a jelölt írásbeli kérelmére a vita kitűzhető, ellenkező esetben a doktori tanács a fokozatszerzési eljárást lezárja. Újabb eljárás csak legalább két év elteltével, ugyanabban a kutatási témában legfeljebb még egyszer kezdeményezhető.

53.6. Két támogató javaslat esetén (vagy egy támogató és két elutasító mellett a jelölt írásbeli kérelmére) az értekezést a TDT 3 oktatási hónapon belül nyilvános vitára bocsátja. A vita időpontját és helyét legalább két héttel korábban nyilvánosságra kell hozni úgy, hogy a bizottság tagjainak elegendő idő (legalább három hét) álljon rendelkezésre az értekezés áttanulmányozásához.

54.1. A vitára kötelezően meghívandók körét a doktori iskolák tanácsai szabályozzák. Részükre a meghívóval együtt a téziseket is meg kell küldeni.

54.2. A vita időpontját és helyét az illetékes karon, tanszéken, a programban közreműködő kutatóintézet(ek)ben, a Doktori Intézet honlapján, valamint az Egyetemi Könyvtárban ki kell függeszteni, és egyidejűleg az értekezés és a tézisek egy-egy példányát el kell juttatni ez utóbbi helyre. Az ezeken felüli meghívások számát a karok korlátozhatják, de a doktorjelöltek tetszőleges számú meghívót küldhetnek ki.

54.3. A vita csak az elnök, legalább az egyik bíráló és összesen a bizottság legalább négy tagjának jelenléte mellett tartható meg. Nem tartható meg a vita abban az esetben, ha a vitára úgy kerül sor, hogy van elutasító bírálat is, és a nemleges véleményt adó bíráló nincs jelen. Ez esetben a vitára új időpontot tűz ki a TDT.

54.4. A vitát a bizottság elnöke vezeti, s kezdetén a titkár ismerteti a jelölt tudományos életrajzát.

54.5. A doktorjelölt a nyilvános vita keretében (szabad előadásban, max. 30 percben) ismerteti értekezésének (munkájának) téziseit. Ismertetik a bírálatokat, majd a jelölt a bírálók írásos, illetve a bizottsági tagok, a bírálók és a jelenlévők felmerülő kérdéseire, észrevételeire válaszol.

54.6. A vita lezárása után a bizottság zárt ülésen, titkos szavazással, 0-5 közötti pontozással dönt az értekezés elfogadásáról, amihez az elérhető pontszámok legalább 60 %-a szükséges. Az elnök ezután az eredményt nyilvánosan kihirdeti és indokolja.

54.7. A doktori fokozat odaítéléséről a szigorlati- és a bírálóbizottság jelentése, illetve a kapott pontszámok alapján a doktori iskola tanácsa foglal állást, a TDT ezt véleményezi, majd a fentiek alapján az EDT dönt.

54.8. Az egyetem a doktorjelölt kérelmére a doktori szigorlat és a védés eredményéről igazolást ad.

55.1. Alkalmazott kutatási/fejlesztési témájú értekezés esetén a kapcsolódó szabadalmak tulajdonosa, az alkalmazott kutatás finanszírozója kérheti — az adatvédelmi törvény vonatkozó előírásai alapján — a bírálati eljárásnak és az értekezés védésének zárt lebonyolítását. Az ilyen nem nyilvános eljárás lefolytatásáról az illetékes doktori iskola javaslatára a TDT határoz. Döntése ellen az EDT-hez nyújtható be jogorvoslati kérelem.

55.2. Az előző pontban említett eljárás esetén az értekezés őrzésére, a hozzáférés biztosítására az Egyetem Adatvédelmi Szabályzatában foglaltakat kell alkalmazni.

A DOKTORI OKLEVÉL MINŐSÍTÉSE ÉS A DOKTORAVATÁS

56.1. A doktori oklevél tartalmazza a Szegedi Tudományegyetem nevét, pecsétjét, az oklevél birtokosának azonosításra alkalmas nevét, születésének helyét és idejét, a doktori fokozat minősítését, tudományágát (a szűkebb diszciplína is megjelölhető), a kibocsátás (avatás) helyét, évét, hónapját és napját. Az oklevelet a rektor, a doktori iskola szerint illetékes kar dékánja és az EDT elnöke írja alá. (18. sz. melléklet)

56.2. A doktori fokozat minősítését a szigorlati és a védési pontátlagok egyszerű számtani átlagából kell megállapítani. A fokozat minősítése 3,0-3,60 között rite, 3,61-4,30 között cum laude és 4,30 fölött summa cum laude.

56.3. Az oklevelet az egyetem latin nyelven állítja ki. Költségtérítés mellett angol nyelvű oklevél is kiadható. A jelölt egy angol és egy magyar nyelvű doktori bizonyítványt is kap.

57.1. A doktori fokozatot szerzettek az Egyetem hagyományainak megfelelően ünnepélyes nyilvános egyetemi tanácsülés keretében doktorrá avatja.

57.2 A doktoravatáson a jelöltek doktori esküt tesznek. Az eskü szövegét a 19. sz. melléklet tartalmazza.

AZ EGYÉNI FELKÉSZÜLÉS

58.1. Az egyéni felkészüléssel fokozatot szerezni kívánók kötelesek jelentkezni valamely doktori iskolába, ha a felkészülésükhöz az Egyetem közreműködését kívánják. Ennek engedélyezése a szervezett képzésben résztvevőkkel azonos követelmények alapján történik.

58.2. Az egyéni felkészülés időtartama legfeljebb 5 év, és az azt folytatók nem kerülnek hallgatói jogviszonyba.

58.3. Kérésükre az illetékes doktori iskola vezetője engedélyezheti részvételüket bizonyos elméleti kurzusokon.

58.4. Az egyéni felkészülők mellé a doktori iskolák általában nem jelölnek ki témavezetőket és kutatómunkájukat sem az Egyetemen végzik.

58.5. Amennyiben az egyéni felkészülők igényt tartanak tudományos vezetésre és/vagy kutatómunkájukhoz az Egyetem infrastruktúráját használják, akkor számukra a doktori iskola képzési költségtérítést írhat elő, amelynek mértékét (figyelembe véve a szervezett képzésben résztvevők költségtérítését) a doktori iskola tanácsának javaslata alapján a TDT állapítja meg. Ez esetben az egyéni felkészülő előrehaladását a felvételtől számított két év elteltével a doktori iskola tanácsa megvizsgálja és dönt arról, hogy továbbra is biztosítja a konzulenszt, vagy törli a jelöltet a nyilvántartott felkészülők sorából.

VI. FEJEZET

KITÜNTETÉSES DOKTORRÁ AVATÁS

Ftv. 65. §

(1) A felsőoktatási intézmény rektora — a Köztársasági Elnök előzetes hozzájárulásával — Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel avatja doktorrá azt, akinek a középiskolában és a felsőoktatási intézményben, valamint a doktori képzésben folytatott tanulmányai során a teljesítményét mindig a legmagasabbra értékelték, feltéve továbbá, hogy a doktori fokozatszerzési eljárás során is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A kitüntetéses doktorrá avatás részletes feltételeit a Kormány állapítja meg.

59. A kitüntetéses doktorrá avatást az érintett jelölt a Doktori Intézethez benyújtott írásbeli kérelemben kezdeményezi. A kérelmet a Doktori Intézet az illetékes TDT-hez továbbítja, majd annak javaslatát az EDT elé terjeszti. A kérelem támogatásáról — az EDT véleményének ismeretében — a Szenátus dönt, és a Rektor terjeszti fel az Oktatási és Kulturális Minisztériumon keresztül a Köztársasági Elnökhöz.

A DOCTOR HONORIS CAUSA KITÜNTETŐ CÍM

Ftv. 65. §.

(2) A felsőoktatási intézmény rektora tiszteletbeli doktorrá (doctor honoris causa) avathatja azt, aki a doktori szabályzatában foglaltak alapján arra érdemessé vált.

60.1. Az Egyetem az arra érdemes bel- és külföldi személyek kiemelkedő tudományos érdemeit a „tiszteletbeli doktor” (Doctor Honoris Causa) cím adományozásával ismerheti el. E cím nem adományozható az SZTE professzorainak és emeritus professzorainak.

60.2. Az Egyetem évente összességében legfeljebb 4 főt tüntethet ki a fenti címmel.

60.3. A Doctor Honoris Causa cím adományozásának feltételei:

- nemzetközileg is elismert kimagasló tudományos munkásság,
- az Egyetemmel hosszabb időn át meglévő folyamatos kapcsolat, amely nemzetközileg is elismert közös eredményekhez vezetett,
- a cím odaitélése az Egyetem jó hírnevét és megbecsülését erősíti.

60.4. A Doctor Honoris Causa cím adományozására javaslatot tehetnek az Egyetem professzorai, az egyetemi karok szervezeti egységei (tanszékcsoport, intézet, klinika, tanszék, doktori iskola).

60.5. A Doctor Honoris Causa cím adományozásáról az Egyetem Szenátusa dönt. Határozatát a tudományágilag illetékes doktori iskola tanácsa, az illetékes kar (centrum) tudományos tanácsa és doktori tanácsa javaslata alapján meghozott EDT-i határozat, valamint az illetékes kar tanácsa véleménye alapján hozza meg.

60.6. A kitüntetéses oklevelet latin nyelven kell kiállítani. Az avatandó kérésének megfelelően magyar vagy a kitüntetett által megjelölt világnyelven is ki lehet adni.

60.7. A Doctor Honoris Causa oklevelet az Egyetem rektora, az EDT elnöke és az illetékes Kar dékánja írja alá.

60.8. A tiszteletbeli doktorrá avatásra általában ünnepélyes nyilvános tanácsulésen kerül sor. A Doctor Honoris Causa címmel kitüntetett személy megkapja az Egyetem tudományágilag illetékes karának színével ellátott professzori talárját.

VII. FEJEZET

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

A TUDOMÁNY(OK) KANDIDÁTUSA FOKOZAT ELISMERÉSE

61. A tudomány(ok) kandidátusa részére — ha a kandidátusi oklevélben megjelölt tudományágban az Egyetem akkreditálva van — írásbeli kérésre, a költségek megtérítésével, az Egyetem doktori oklevelet állít ki. Az így kiállított oklevélnek nincs minősítése.

KÜLFÖLDÖN SZERZETT TUDOMÁNYOS FOKOZAT HONOSÍTÁSA

62. Az EDT doktori fokozatként honosíthatja a külföldön szerzett tudományos fokozatot akkor, ha a tudományos fokozat megszerzésének követelményei megfelelnek, vagy kiegészítő feltételek előírásával megfeleltethetők, a doktori fokozat megszerzéséhez előírt követelményeknek. A feltételek megfeleltethetőségére, esetleges kiegészítő feltételek előírására és a fokozat honosíthatóságára az illetékes doktori iskola tanácsa véleményének ismeretében a TDT tesz javaslatot az EDT-nek. A honosítás költségét a 9. sz. melléklet tartalmazza. A honosított fokozatnak nincs minősítése. Az eljárás során a 2001. évi C. tv. előírásait kell követni.

A DOKTORI SZABÁLYZAT ÉS A DOKTORI NYILVÁNTARTÁS

63.1. Az egyetem doktori szabályzatát a Szenátus hagyja jóvá. Egy-egy példányát az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak és jóváhagyásra a Magyar Akkreditációs Bizottságnak meg kell küldeni.

63.2. Azokról, akik a doktori iskolákba felvételt nyertek, a képzésben részt vesznek, a fokozat megszerzésére jelentkeztek és doktori fokozatot szereztek, nyilvántartást kell vezetni.

63.3. A nyilvántartások vezetése és az adatszolgáltatások ellátása a Doktori Intézet feladata.

63.4. A fokozatot szerzettekről és az elutasításokról a Magyar Akkreditációs Bizottságot és az OFIK-ot — azok adatszolgáltatási igénye alapján — a Doktori Intézet igazgatója és az EDT elnöke rendszeresen tájékoztatja.

63.5. A Doktori Intézet a magasabb szintű jogszabályokban foglaltak szerint nyilvántartást vezet a végbizonyítványt szerzett doktoranduszok, és — hozzájárulásuk esetén — a doktori fokozatot szerzett személyek első elhelyezkedéséről.

VIII. FEJEZET

ÉRTELMEZŐ ÉS ÜGYRENDI RENDELKEZÉSEK

Ftv. 149. § (5) Amennyiben jogszabály alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként tudományos fokozatot említ, azon doktori fokozatot, a tudomány(ok) kandidátusa, a tudomány(ok) doktora, illetve a külföldön szerzett és honosított vagy elismert tudományos fokozatot kell érteni.

(6) A tudomány(ok) kandidátusa fokozattal rendelkező személy a „doktori fokozat” megjelölést használhatja.

64. A fokozatszerzési eljárás során a hónapokban megadott határidők megállapításánál a július és augusztus hónapokat figyelmen kívül kell hagyni.

IX. FEJEZET

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

65. Ez a szabályzat az Egyetemi Értesítőben való megjelenés napján lép hatályba, és ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Egyetemi Tanács 166/2001-es számú határozatával módosított 37/2000-2001. számú határozatával elfogadott „A Doktori Fokozatszerzés és a Doktori Képzés Szabályzata”.

66. Jelen szabályzatot az SZTE Szenátusa a 2007. július 9-én hozott 148/2007. számú határozatával elfogadta.